

JOHN GRISHAM

DE DEAL

AL MEER DAN 20 JAAR DE SUCCESVOLSTE
THRILLERSCHRIJVER TER WERELD

Over het boek

Op het hoogtepunt van zijn roem en rijkdom wordt Joel Backman, topadvocaat voor goede en kwade zaken, gearresteerd wegens het bezit van staatsgeheimen. Hij bekent ogenblikkelijk schuld, zonder verdere openheid van zaken te geven, en wordt tot twintig jaar celstraf veroordeeld. Zijn compagnons sleept hij mee in zijn val, maar zelfs na zes jaar eenzame opsluiting, onder steeds zwaardere omstandigheden, blijft hij zwijgen als het graf. President Arthur Morgan van de Verenigde Staten heeft bij de verkiezingen een verpletterende nederlaag geleden. Voordat hij het veld ruimt voor zijn opvolger, stelt hij een daad die vriend en vijand versteld doet staan: hij verleent amnestie aan Joel Backman, op voorwaarde dat hij het land verlaat en elders onder een andere identiteit de rest van zijn leven slijt. Omringd door een onzichtbaar netwerk van informanten, observanten, en hightech camera- en af luisterapparatuur wordt Backman ondergebracht in een klein appartement in Bologna, waar hij in de veronderstelling leeft dat hij weer een vrij man is en een nieuw bestaan kan opbouwen. Hij kan niet vermoeden dat onzichtbare ogen hem overal ter wereld gadeslaan...

Over de auteur

John Grisham werd op 8 februari 1955 geboren in Jonesboro, Arkansas, als tweede kind in een gezin van vijf kinderen. Zijn vader werkte in de bouw en zijn moeder was huisvrouw. Na zijn studie rechten aan de University of Mississippi werkte Grisham bijna tien jaar lang als jurist, waarbij hij zich specialiseerde in strafrechtelijke zaken en letselschadeclaims. In 1983 werd hij gekozen tot lid van het Huis van Afgevaardigden van de staat Mississippi, een functie die hij tot 1990 bekleedde. Als thrillerschrijver debuteerde hij in 1988 met *De jury*, maar het was zijn tweede boek, *Advocaat van de duivel*, waarmee hij definitief zijn naam vestigde als de koning van de legal thriller.

Van dezelfde auteur

De jury
Advocaat van de duivel
Achter gesloten deuren
De cliënt
Het vonnis
De rainmaker
In het geding
De partner
De straatvechter
Het testament
De broederschap
De erfpachters
Winterzon
Het dossier
De claim
Verloren seizoen
Het laatste jurylid
De deal
De gevangene
De verbanning
De aanklacht
De getuige
De wettelozen
De belofte
De bekentenis
Het proces
Vergiffenis
De afperser
Het protest
De erfgenaam
Dilemma

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken,
volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina:
[Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

John Grisham

De deal

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

The Broker

© 2005 by Belfry Holdings, Inc.

Vertaling

Hugo Kuipers

Omslagontwerp

© Masterfile Royalty Free

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer

© 2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7428 7

NUR 332

Behoudens of krachtens de in de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische veeleelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

1

In de laatste uren van een presidentschap dat waarschijnlijk minder belangstelling van historici zou krijgen dan alle presidentschappen sinds dat van William Henry Harrison (31 dagen van inauguratie tot dood) zat Arthur Morgan met zijn laatst overgebleven vriend in het Witte Huis. Hij dacht na over zijn laatste beslissingen. Op dat moment had hij het gevoel dat hij alle beslissingen in de afgelopen vier jaar had verknoeid, en hij had er niet veel vertrouwen in dat hij nu op het eind de dingen nog in orde kon maken. Zijn vriend was daar ook niet zo zeker van, maar zoals altijd zei hij weinig, en als hij iets zei, was dat precies wat de president wilde horen.

Het ging om gratieverzoeken, wanhopige smeekbeden van dieven en oplichters en leugenaars, van wie sommigen nog in de gevangenis zaten en anderen nooit straf hadden gekregen maar die toch hun goede naam gezuiverd wilden hebben en in hun dierbare rechten hersteld wilden worden. Ze beweerden allemaal dat ze vrienden waren, of vrienden van vrienden, of enthousiaste ondersteuners, al waren maar een paar ooit in de gelegenheid geweest om in de afgelopen vier jaar hun steun te betuigen. Het was jammer dat na vier tumultueuze jaren waarin hij leiding had gegeven aan de vrije wereld, hij uiteindelijk alleen nog maar met een miezerig stapeltje verzoeken van een stel criminelen bleef zitten. Welke dieven moest hij de kans geven om opnieuw te stelen? Dat was de grote vraag waarvoor de president zich

gesteld zag terwijl de laatste uren voorbijkropen.

Die laatste vriend was Critz, een oude vriend uit hun studententijd aan de Cornell Universiteit, waar Morgan de leiding van het studentenbestuur had en Critz met de stembiljetten knoeide. In de afgelopen vier jaar was Critz achtereenvolgens perschef, stafchef, nationale veiligheidsadviseur en zelfs minister van Buitenlandse Zaken geweest, al had hij dat laatste ambt maar drie maanden bekleed en was daar in allerijl een eind aan gekomen doordat Critz met zijn unieke stijl van diplomatie bedrijven bijna de Derde Wereldoorlog had ontketend. Critz' recentste benoeming had afgelopen oktober plaatsgevonden, in de koortsachtige laatste weken van de herverkiezingsstrijd. Toen uit de peilingen bleek dat president Morgan een grote achterstand had in minstens veertig staten, nam Critz de leiding van de campagne en slaagde hij erin de rest van het land ook nog van Morgan te vervreemden, met mogelijk als enige uitzondering de staat Alaska.

Het waren historische verkiezingen geweest; nooit eerder had een zittende president zo weinig kiesmannen in de wacht gesleept. Drie, om precies te zijn, allemaal uit Alaska, de enige staat waar Morgan, op aanraden van Critz, niet was geweest. Er waren 535 kiesmannen voor de uitdager, drie voor president Morgan. Het woord 'nederlaag' was nog veel te zwak voor dit gigantische fiasco. Zodra de stemmen waren geteld, besloot de uitdager, daartoe onverstandig geadviseerd, de resultaten in Alaska te betwisten. Waarom zou ik niet proberen alle kiesmannen te krijgen, redeneerde hij. Nooit meer zou een presidentskandidaat de gelegenheid krijgen zijn tegenstander zo verpletterend te verslaan dat die niet één kiesman achter zich kreeg. Zes weken lang moest de president blijven lijden, zes weken waarin verwoede processen werden gevoerd in Alaska. Toen het hooggerechtshof uiteindelijk de drie kiesmannen van die staat aan hem toekende, openden hij en Critz in diepe stilte een fles champagne.

President Morgan was gecharmeerd geraakt van Alaska, al had hij volgens de officiële resultaten een voorsprong van niet meer dan zeventien stemmen gehad.

Hij had uit meer staten moeten wegblijven.

Hij verloor zelfs in Delaware, zijn thuisstaat, waar de ooit zo verlichte kiezers hem acht geweldige jaren als gouverneur hadden bezorgd. Zoals hij nooit de tijd had gevonden om Alaska te bezoeken.

ken, zo had zijn tegenstander Delaware volkomen links laten liggen; geen noemenswaardige organisatie, geen televisiereclame, geen enkel bezoek tijdens de campagne. En toch had zijn tegenstander 52 procent van de stemmen gekregen!

Critz zat in een zware leren stoel met een schrijfblok waarop hij een lijst had gemaakt van honderd dingen die onmiddellijk moesten gebeuren. Hij zag zijn president langzaam van het ene naar het andere raam lopen, turend in de duisternis, dromend van wat had kunnen zijn. De man voelde zich diep vernederd. Op zijn 58e was zijn leven voorbij, zijn carrière een ravage, zijn huwelijk in gevaar. Mevrouw Morgan was al naar Wilmington, Delaware, teruggekeerd en kon alleen maar lachen om het idee dat ze in een blokhut in Alaska zouden gaan wonen. Critz betwijfelde of het wel iets voor zijn vriend was om de rest van zijn leven met jagen en vissen door te brengen, maar het vooruitzicht om drieduizend kilometer van mevrouw Morgan vandaan te wonen was erg aantrekkelijk. Ze zouden misschien ook Nebraska hebben veroverd als de nogal aristocratische first lady het footballteam niet de 'Sooners' had genoemd. De Nebraska Sooners!

Meteen daarop was Morgan zo diep gezakt in de peilingen van zowel Nebraska als Oklahoma dat hij daar niet meer van kon herstellen.

En in Texas nam ze een hap bekroonde chili en begon te braken. Toen ze in allerijl naar het ziekenhuis werd gebracht, ving een microfoon haar daarna beroemd geworden woorden op: 'Hoe kunnen jullie zo achterlijk zijn om die vieze troep te eten?'

Nebraska was goed voor vijf kiesmannen, Texas voor vierendertig. Die belediging van het plaatselijke footballteam was een fout die Morgan naast zich neer had kunnen leggen. Maar geen enkele kandidaat kon zo'n denigrerende beschrijving van Texaanse chili te boven komen.

Wat een campagne! Critz kwam in de verleiding om een boek te schrijven. Iemand moest de catastrofe op schrift stellen.

Aan hun bijna veertigjarige samenwerking kwam een eind. Critz had een baan van tweehonderdduizend dollar per jaar bij een defensieleverancier bemachtigd, en hij zou het toesprakencircuit ingaan voor vijftigduizend dollar per keer, als iemand bereid was om dat te betalen. Nadat hij zijn leven aan de publieke zaak had gewijd, was hij straatarm en werd hij snel ouder. Hij wilde het grote geld binnenhalen.

De president had zijn fraaie huis in Georgetown met enorme winst verkocht. Hij had een kleine ranch gekocht in Alaska, waar de mensen blijkbaar veel bewondering voor hem hadden. Hij was van plan de rest van zijn leven daar door te brengen. Hij zou gaan jagen, vissen en misschien zijn memoires schrijven. Zolang het maar niets te maken had met politiek en Washington. Hij zou niet de grote oude staatsman worden, de grijze eminentie op de achtergrond, de wijze leider van weleer. Geen afscheidstournee, geen toespraken op conventies, geen ereprofessoraten in de politieke wetenschappen. Geen presidentiële bibliotheek. De kiezers hadden met een duidelijke, daverende stem gesproken. Als ze hem niet wilden, kon hij ook heel goed zonder hen door het leven gaan.

‘We moeten een beslissing nemen over Cuccinello,’ zei Critz. De president stond voor een raam in het duister te staren. Hij dacht nog aan Delaware. ‘Wie?’

‘Figgy Cuccinello, die filmregisseur die is aangeklaagd omdat hij seks had met een jong sterretje.’

‘Hoe jong?’

‘Vijftien, geloof ik.’

‘Dat is erg jong.’

‘Zeg dat wel. Hij is naar Argentinië gevlucht; daar is hij al tien jaar. En nu heeft hij heimwee. Hij wil terugkomen en weer vreselijke films gaan maken. Hij zegt dat zijn kunst hem naar huis roept.’

‘Misschien roepen de jonge meisjes hem naar huis.’

‘Dat ook.’

‘Zeventien zou ik niet erg vinden. Vijftien is te jong.’

‘Hij heeft zijn aanbod verhoogd tot vijf miljoen.’

De president draaide zich om en keek Critz aan. ‘Hij biedt vijf miljoen voor gratie?’

‘Ja, en er is haast bij. Het geld moet telegrafisch uit Zwitserland worden overgeboekt. Het is daar nu drie uur ’s nachts.’

‘Waar zou het heen gaan?’

‘We hebben rekeningen in het buitenland. Geen punt.’

‘Wat zou de pers doen?’

‘Dat zou akelig zijn.’

‘Het is altijd akelig.’

‘Deze keer zou het heel erg akelig zijn.’

‘Eigenlijk kan de pers me niet schelen.’

Waarom vraag je het dan, wilde Critz zeggen.

‘Is het geld te achterhalen?’ vroeg de president en hij draaide zich weer om naar het raam.

‘Nee.’

De president krabde met zijn rechterhand in zijn nek, iets wat hij altijd deed als hij met een moeilijke beslissing worstelde. Tien minuten voordat hij bijna een atoombom op Noord-Korea gooide, had hij zich gekrabd tot zijn huid kapotging en het bloed op de boord van zijn witte overhemd liep. ‘Het antwoord is nee,’ zei hij. ‘Vijftien is te jong.’

Zonder dat er was geklopt ging de deur open en stormde Artie Morgan binnen, de zoon van de president. Hij had een flesje Heineken in zijn ene hand en wat papieren in de andere. ‘Ik heb net met de CIA gesproken,’ zei hij nonchalant. Hij droeg een valse spijkerbroek en geen sokken. ‘Maynard komt hierheen.’ Hij gooide de papieren op het bureau en verliet de kamer. De deur gooide hij met een klap achter zich dicht.

Artie zou die vijf miljoen dollar meteen aanpakken, dacht Critz, ongeacht de leeftijd van het meisje. Vijftien was zeker niet te jong voor Artie. Ze zouden misschien in Kansas hebben gewonnen als Artie niet in een motelkamer in Topeka was betrapt met drie tienermeisjes, van wie de oudste zeventien was geweest. De officier van Justitie had uiteindelijk – twee dagen na de verkiezingen – de aanklachten ingetrokken, omdat alle drie de meisjes een verklaring hadden ondertekend waarin ze verklaarden geen seks met Artie te hebben gehad. Ze hadden op het punt gestaan, ja het was een kwestie van seconden geweest voordat er allerlei stoeipartijen waren begonnen, maar toen had een van hun moeders op de deur van de motelkamer geklopt en zo een orgie voorkomen.

De president ging in zijn leren schommelstoel zitten en deed alsof hij in wat nutteloze papieren bladerde. ‘Nog nieuws over Backman?’ vroeg hij.

In de achttien jaar dat hij directeur van de CIA was, was Teddy Maynard nog geen tien keer in het Witte Huis geweest. En nooit voor een diner (hij had altijd om gezondheidsredenen geweigerd) en ook nooit om een buitenlandse hoogwaardigheidsbekleder gedag te zeggen (die lieten hem koud). Toen hij nog kon lopen, was hij wel eens naar het Witte Huis gegaan om te overleggen met degene die op dat moment president was, en misschien ook met een of twee van diens

beleidsmakers. Sinds hij in een rolstoel zat, had hij vooral telefonisch contact met het Witte Huis. Twee keer was een vice-president zelfs naar het CIA-hoofdkantoor in Langley gereden om met Maynard te praten.

Dat was het enige voordeel van zo'n rolstoel: hij gaf je een geweldig excuus om te doen en te laten waar je zin in had. Niemand stond te springen om een kreupele oude man van hot naar her te duwen.

Hij was al bijna vijftig jaar spion en hij permitteerde zich nu de luxe dat hij recht naar achteren keek als hij in een auto zat. Hij reed in een onopvallend wit busje – kogelvrij glas, loden wanden, twee zwaarbewapende jongens achter de zwaarbewapende bestuurder – en zat met zijn gezicht naar achteren in zijn aan de vloer vastgeklemde rolstoel, zodat hij het verkeer kon zien dat hem niet kon zien. Twee andere busjes volgden op een afstand, en als iemand zo onverstandig was om te proberen dicht bij de directeur te komen, werd daar onmiddellijk een stokje voor gestoken. Niet dat zoiets werd verwacht. De meeste mensen dachten dat Teddy Maynard dood was of zijn laatste levensdagen sleet in een geheim verpleegtehuis waar oude spionnen heen werden gestuurd om dood te gaan.

Zo had Teddy het gewild.

Hij had een dikke grijze deken om zich heen en werd verzorgd door Hoby, zijn trouwe adjudant. Terwijl het busje met een constante snelheid van honderd kilometer per uur over de Beltway reed, nam Teddy slokjes groene thee die hem uit een thermosfles werd ingeschonken door Hoby, en keek naar de auto's achter hen. Hoby zat naast de rolstoel op een leren kruk die speciaal voor hem was gemaakt.

Een slokje thee en Teddy zei: 'Waar is Backman op dit moment?'

'In zijn cel,' antwoordde Hoby.

'En onze mensen zijn bij de gevangenisdirecteur?'

'Ze zitten in zijn kantoor te wachten.'

Weer een slok uit een kartonnen bekertje, dat hij goed met beide handen vasthield. Die handen waren zwak, dooraderd, met de kleur van afgeroomde melk, alsof ze al dood waren en geduldig op de rest van zijn lichaam wachtten. 'Hoe lang duurt het om hem het land uit te krijgen?'

'Ongeveer vier uur.'

'En het plan is klaar?'

'Alles is voorbereid. We wachten op het groene licht.'

'Ik hoop dat die idioot begrijpt wat er moet gebeuren.'

Critz en de idioot keken naar de muren van het Oval Office. Hun diepe stilte werd alleen nu en dan onderbroken door een opmerking over Joel Backman. Ze moesten over iets praten, want ze wilden geen van beiden iets zeggen over wat hen werkelijk bezighield. Kon dit echt gebeuren?

Was het nu echt afgelopen?

Veertig jaar. Van de Cornell Universiteit naar het Witte Huis. Het eind was zo plotseling gekomen dat ze niet genoeg tijd hadden gehad om zich er goed op voor te breiden. Ze hadden op nog vier jaar gerekend. Vier jaren van glorie waarin ze zorgvuldig hun stempel op de wereld zouden drukken om ten slotte in stijl de zonsondergang tegemoet te rijden.

Het was al laat, maar buiten leek het nog donkerder te worden. De ramen die uitkeken op de Rose Garden, waren zwart. Het was bijna te horen hoe de klok boven de haard de laatste uren wegtikte.

‘Wat doen de media als ik Backman gratie verleen?’ vroeg de president niet voor het eerst.

‘Ze gaan door het lint.’

‘Dat kan leuk worden.’

‘Daar ben jij niet meer bij.’

‘Nee.’ Als de volgende dag om twaalf uur ’s middags de macht was overgedragen, zou hij aan zijn ontsnapping uit Washington beginnen door met een privé-jet (eigendom van een oliemaatschappij) naar de villa van een oude vriend op het eiland Barbados te vliegen. In opdracht van Morgan waren de televisies uit de villa weggehaald, werden er geen kranten of tijdschriften bezorgd en waren alle telefoons uitgeschakeld. Minstens een maand zou hij met niemand in contact staan, zelfs niet met Critz en zeker niet met zijn vrouw. Het kon hem niet schelen al brandde heel Washington af. Heimelijk hoopte hij daarop.

Na Barbados zou hij naar zijn blokhut in Alaska glijpen, en daar zou hij de wereld blijven negeren terwijl de winter voorbijging en hij op het voorjaar wachtte.

‘Moeten we hem gratie verlenen?’ vroeg de president.

‘Waarschijnlijk wel,’ zei Critz.

De president sprak van ‘we’, zoals hij altijd deed wanneer er een beslissing moest worden genomen die in slechte aarde kon vallen. Bij gemakkelijkere beslissingen was het altijd ‘ik’. Wanneer hij steun nodig had, en vooral wanneer hij iemand nodig had die hij de schuld

kon geven, verruimde hij het besluitvormingsproces door Critz erbij te betrekken.

Critz nam al veertig jaar de schuld op zich, en hoewel hij daar vast en zeker goed in was, had hij er ook genoeg van. Hij zei nu: 'De kans is groot dat we hier niet zouden zijn als Joel Backman er niet was geweest.'

'Daar kon je wel eens gelijk in hebben,' zei de president. Hij had altijd volgehouden dat hij gekozen was vanwege zijn briljante verkiezingscampagne, zijn charismatische persoonlijkheid, zijn griezelig goede inzicht in de dingen waar het om ging en zijn heldere visie voor Amerika. Het was bijna schokkend dat hij nu eindelijk toegaf alles aan Joel Backman te danken te hebben.

Maar Critz had ook een dikke huid. Bovendien was hij te moe om geschokt te zijn.

Zes jaar geleden had het Backman-schandaal bijna heel Washington beziggehouden en uiteindelijk een smet op het Witte Huis geworpen. Er hing opeens een donkere wolk boven een populaire president, en dat gaf Arthur Morgan de kans om het Witte Huis binnen te strompelen.

Nu hij op het punt stond naar buiten te strompelen, vond hij het een prachtig idee om het establishment van Washington, dat hem vier jaar uit de weg was gegaan, nog een klap in het gezicht te geven. Als hij Joel Backman gratie verleende, zou dat de muren van alle kantoorgebouwen in Washington doen schudden en zou de pers in een staat van krijgende razernij komen te verkeren. Dat leek Morgan wel wat. Terwijl hij lag te zonnen op Barbados, zou het regeringsapparaat helemaal vastlopen. Congresleden zouden hoorzittingen eisen, openbare aanklagers zouden hun show opvoeren voor de camera's, en de onuitstaanbare commentatoren zouden aan een stuk door wauwelen in de actualiteitenrubrieken.

De president glimlachte in de duisternis.

Op de Arlington Memorial Bridge over de rivier de Potomac schonk Hoby weer wat groene thee in de kartonnen beker van de CIA-directeur. 'Dank je,' zei Teddy zachtjes. 'Wat doet onze jongen morgen, als hij de macht heeft overgedragen?' vroeg hij.

'Hij vlucht het land uit.'

'Hij had eerder moeten vertrekken.'

'Hij is van plan om een maand naar de Caraïben te gaan. Daar kan

hij zijn wonden likken, de wereld buitensluiten, mokken, wachten tot iemand een beetje belangstelling toont.'

'En zijn vrouw?'

'Die zit alweer in Delaware te bridgen.'

'Gaan ze uit elkaar?'

'Als hij slim is wel. Afwachten maar.'

Teddy nam zorgvuldig een slokje thee. 'Hoe kunnen we Morgan onder druk zetten als hij weigert?'

'Ik denk niet dat hij weigert. De besprekingen zijn tot nu toe goed verlopen. Ik denk dat we Critz aan onze kant hebben. Hij heeft tegenwoordig veel meer kijk op de dingen dan Morgan. Critz weet dat ze nooit in het Witte Huis zouden zijn gekomen als het Backman-schandaal er niet was geweest.'

'Zoals ik zei: hoe kunnen we hem onder druk zetten als hij weigert?'

'Dat kunnen we niet. Hij is een idioot, maar hij is brandschoon.'

Ze verlieten Constitution Avenue, reden 18th Street in en gingen even later door het oostelijke hek van het Witte Huis. Mannen met machinegeweren doken op uit de duisternis en agenten van de Secret Service in zwarte regenjassen brachten het busje tot stilstand. Er werden codewoorden uitgesproken, de radio knetterde, en enkele minuten later lieten ze Teddy uit het busje zakken. Binnen werd de rolstoel vluchtig doorzocht, maar er bleek zich niets anders in te bevinden dan een kreupele, warm aangeklede oude man.

Artie, minus de Heineken en opnieuw zonder kloppen, stak zijn hoofd om de deur en kondigde aan: 'Maynard is er.'

'Dus hij leeft nog,' zei de president.

'Amper.'

'Nou, rij hem maar naar binnen.'

Hoby en een adjunct-directeur, Priddy, kwamen achter de rolstoel aan het Oval Office binnen. De president en Critz verwelkomden hun gasten en leidden hen naar de zithoek voor de haard. Terwijl Maynard zo min mogelijk in het Witte Huis kwam, had Priddy daar bijna zijn intrek genomen. Hij stelde de president elke morgen op de hoogte van inlichtingenzaken.

Toen ze plaatsnamen, keek Teddy in de kamer om zich heen alsof hij naar afluisterapparaatjes zocht. Hij was er bijna zeker van dat die er niet waren; aan die praktijken was een eind gekomen na Watergate. Nixon had genoeg draden in het Witte Huis laten aan-

leggen om een kleine stad te elektrocuteren, maar daar had hij natuurlijk wel de prijs voor betaald. Teddy daarentegen was wel van apparatuur voorzien. Boven de as van zijn rolstoel, enkele centimeters onder de zitting, was een krachtige recorder aangebracht die elk geluid zou vastleggen dat in het komende halfuur werd gemaakt.

Hij probeerde te glimlachen naar president Morgan, maar eigenlijk had hij willen zeggen: ik heb nog nooit een politicus ontmoet met minder capaciteiten dan jij; alleen in Amerika kan een idioot als jij de top halen.

President Morgan glimlachte naar Teddy Maynard, maar eigenlijk had hij willen zeggen: ik had jou vier jaar geleden al moeten ontslaan; die dienst van jou brengt dit land steeds weer in verlegenheid. Teddy: ik had nooit verwacht dat je in zelfs maar één staat zou winnen, al was het met zeventien stemmen.

Morgan: jij kunt nog geen terrorist vinden al adverteerde hij met een reclamebord.

Teddy: ga maar lekker vissen. Je vangt nog minder forellen dan stemmen.

Morgan: waarom ben jij niet gewoon doodgegaan, zoals alle mensen van wie jij me toezegde dat ze zouden doodgaan?

Teddy: presidenten komen en gaan, maar ik blijf.

Morgan: Critz wilde dat ik je liet aanblijven. Je hebt je baan aan hem te danken. Ik wilde je er al uit schoppen toen ik pas twee weken in het Witte Huis zat.

Critz zei hardop: 'Iemand koffie?'

'Nee,' zei Teddy, en zodra dat was vastgesteld, waren Hobby en Priddy zo beleefd om ook te weigeren. En omdat de CIA geen koffie wilde, zei president Morgan: 'Ja, zwart met twee klontjes suiker.' Critz knikte naar een secretaresse die in een halfopen zijdeur stond te wachten.

Hij draaide zich snel om naar de anderen en zei: 'We hebben niet veel tijd.'

Teddy zei vlug: 'Ik wil het over Joel Backman hebben.'

'Zegt u het maar,' zei de president.

'Zoals u weet,' ging Teddy verder, en hij deed bijna of de president er niet bij was, 'is Backman naar de gevangenis gegaan zonder een woord te zeggen. Hij weet nog steeds dingen die de nationale veiligheid in gevaar kunnen brengen.'

‘U kunt hem niet vermoorden,’ gooide Critz eruit.

‘We kunnen geen Amerikaanse burgers elimineren, Critz. Dat is in strijd met de wet. We laten dat liever aan iemand anders over.’

‘Ik kan het niet volgen,’ zei de president.

‘Het plan is als volgt. Als u Backman gratie verleent, en als hij die gratie accepteert, hebben we hem binnen een paar uur het land uit. Hij moet bereid zijn zich de rest van zijn leven schuil te houden. Dat hoeft geen punt te zijn, want hij weet dat er nogal wat mensen zijn die hem graag dood willen hebben. We brengen hem naar een ander land, waarschijnlijk in Europa, want daar kunnen we hem gemakkelijk in de gaten houden. Hij krijgt een nieuwe identiteit. Hij zal vrij zijn, en in de loop van de tijd zullen de mensen Joel Backman vergeten.’

‘Dat is niet het eind van het verhaal,’ zei Critz.

‘Nee. We wachten een jaar of zo en laten dan wat uitlekken op de juiste plaatsen. Ze sporen Backman op en vermoorden hem, en als ze dat doen, krijgen wij antwoord op veel vragen.’

Er volgde een lange stilte waarin Teddy eerst Critz en toen de president aankeek. Toen hij ervan overtuigd was dat ze er geen snars van begrepen, ging hij verder: ‘Het is een heel eenvoudig plan, heren. Het gaat erom wie hem vermoordt.’

‘Dus u houdt hem in het oog?’ vroeg Critz.

‘Heel zorgvuldig.’

‘Wie zitten er achter hem aan?’ vroeg de president.

Teddy vouwde zijn dooraderde handen weer samen en leunde een beetje achterover. Toen keek hij langs zijn lange neus, als een schoolmeester die zijn kleine derdeklassers toespreekt. ‘Misschien de Russen, misschien de Chinezen, misschien de Israëliërs. Of anderen wellicht.’

Wie die anderen waren, vertelde Teddy niet. Dat had hij nooit gedaan en zou hij ook nooit doen, ongeacht wie er president was en ongeacht hoe lang die nog in het Witte Huis zou zitten. Ze kwamen en gingen. Sommigen zaten er vier jaar, anderen acht. Sommigen hielden van de spionagewereld, anderen waren alleen maar geïnteresseerd in de nieuwste peilingen. Morgan had een buitenlands beleid gevoerd dat nergens op leek, en nu de man nog maar een paar uur president zou zijn, was Teddy echt niet van plan hem meer te vertellen dan nodig was om die gratieverlening voor elkaar te krijgen.

‘Waarom zou Backman met zoiets akkoord gaan?’ vroeg Critz.

‘Misschien gaat hij niet akkoord,’ antwoordde Teddy. ‘Maar hij heeft zes jaar in eenzame opsluiting gezeten. Dat betekent 23 uur per dag in een kleine cel. Eén uur daglicht. Drie keer douchen per week. Slecht eten; ze zeggen dat hij dertig kilo is afgevallen. Ik heb gehoord dat het niet goed met hem gaat.’

Twee maanden geleden, na de verpletterende verkiezingsnederlaag, toen Teddy Maynard zijn gratieplan uitdacht, had hij aan enkele van zijn vele koordjes getrokken en waren de condities van Backmans gevangenschap veel slechter geworden. De temperatuur in zijn cel was vijf graden verlaagd, en de afgelopen maand had hij vreselijk gehoest. Zijn voedsel, dat nooit erg lekker was geweest, werd nog eens door de keukenmachine gehaald en koud afgeleverd. Zijn toilet spoelde vaak niet door. De bewaarders maakten hem wakker op alle uren van de nacht. Hij mocht minder van de telefoon gebruikmaken. De juridische bibliotheek waar hij twee keer per week naartoe ging, was plotseling verboden terrein geworden. Backman, die jurist was, kende zijn rechten en dreigde met alle mogelijke procedures tegen de gevangenis en de overheid, al had hij nog geen eis ingediend. Het gevecht eiste zijn tol. Backman vroeg om slaaptabletten en prozac.

‘U wilt dat ik Joel Backman gratie verleen, want dan kunt u ervoor zorgen dat hij wordt vermoord?’ vroeg de president.

‘Ja,’ zei Teddy zonder omhaal. ‘Al zullen we daar niet rechtstreeks voor zorgen.’

‘Maar het gaat gebeuren.’

‘Ja.’

‘En zijn dood zal in het belang van onze nationale veiligheid zijn?’

‘Daar ben ik volkomen van overtuigd.’